

**UDRUŽENJE
FIZIOTERAPEUTA
CRNE GORE**

www.fizioterapeuti.me

**ETIČKI KODEKS
UDRUŽENJA FIZIOTERAPEUTA
CRNE GORE**

Mart 2014.

ETIČKI KODEKS UDRUŽENJA FIZIOTERAPEUTA CRNE GORE

Na osnovu odluke Skupštine Udruženja, Statuta Udruženja i Poslovnika o radu Etičkog odbora Udruženja fizioterapeuta Crne Gore (u daljem tekstu: Udruženje) donesen je ovaj Etički kodeks (u daljem tekstu: Kodeks)

I UVOD

Ovim Kodeksom utvrđuju se osnovni etički principi opštedruštvenog ponašanja i vršenja profesionalnih aktivnosti članova Udruženja, odnosa članova Udruženja prema korisnicima usluga, kolegama i drugim medicinskim službama, prema profesiji i prema Udruženju.

Poštovanje odredbi Kodeksa obavezno je za sve članove Udruženja, koji su dužni da se upoznaju sa Kodeksom.

Udruženje je u obavezi da omogući svojim članovima upoznavanje sa tekstom Kodeksa i obezbijedi nadziranje poštovanja njegovih odredbi.

Protiv članova koji se ne pridržavaju Kodeksa, Udruženje je u obavezi da pokrene postupak.

II OPŠTE ODREDBE

Suštinu Kodeksa čine WCPT (Svjetska konfederacija za fizikalnu terapiju) principi, koji su prihvaćeni od strane Skupštine Udruženja.

Osnovni cilj Kodeksa je očuvanje kvaliteta fizioterapeutske usluge, unapređenje fizioterapeutske prakse, podizanje fizioterapeutske profesije na viši nivo, poboljšanje zadovoljstva korisnika usluga, kao i zaštita fizioterapeuta.

Etički principi

Fizioterapeuti:

1. Poštuju pravo i dostojanstvo svih ljudi;
2. Pridržavaju se zakona i propisa koji se odnose na terapijsku praksu u zemlji u kojoj rade;
3. Prihvataju odgovornost za pružanje usluga na osnovu sopstvenog prosuđivanja;
4. Pružaju časnu, stručnu i odgovornu profesionalnu uslugu;
5. Obezbjeđuju kvalitetne usluge u skladu sa politikom i ciljevima definisanim od strane svog nacionalnog udruženja fizioterapeuta;
6. Imaju pravo na zakonski propisanu nadoknadu i adekvatnu naplatu svojih usluga;
7. Pružaju ispravne informacije o fizioterapiji i svojim uslugama, korisnicima, ostalim medicinskim službama i društvu u cjelini;
8. Doprinose planiranju i razvoju fizioterapije u skladu sa zdravstvenim potrebama društva.

Etički princip 1

Fizioterapeuti poštuju pravo i dostojanstvo svih ljudi.

- Sve osobe koje traže pomoć fizioterapeuta imaju pravo na adekvatnu uslugu bez obzira na godine, pol, rasu, naciju, religiozno ili političko opredjeljenje;
- Korisnik usluga ima pravo na poštovanje svog ličnog, socijalnog i kulturnog integriteta;
- Korisnik usluga ima pravo na privatnost;
- Korisnik usluga ima pravo na povjerljivost informacija;
- Korisnik usluga ima pravo na ispravnu informaciju, kako bi prihvatio ili odbio uslugu koja mu je ponuđena;
- Korisnik usluga ima pravo na zaštitu od neadekvatnih usluga;
- Korisnik usluga ima pravo da bude prebačen kod stručnijeg lica;
- Korisnik usluga ima pravo da sam odlučuje o:
 - donošenju odluke o liječenju;
 - zahtijevanju mišljenja od drugog stručnjaka;
 - prestanku terapije.
- Korisnik usluga ima pravo da se žali i da se njegova žalba razmatra s najvećom pažnjom;
- Fizioterapeuti su apsolutno odgovorni za profesionalno ponašanje u svakoj situaciji. Moraju se uzdržavati od bilo kakvog nekontrolisanog

postupka, posebno seksualno usmjerenog ili sličnog, sa korisnikom usluge;

- Fizioterapeuti imaju pravo da očekuju saradnju od svojih kolega;
- Fizioterapeuti će se pridržavati ovog kodeksa ponašanja i u kontaktima sa dobavljačima i proizvođačima medicinske opreme i ostalim poslovnim saradnicima.

Etički princip 2

Fizioterapeuti se pridržavaju zakona i propisa koji se odnose na fizioterapeutsku praksu zemlje u kojoj rade.

- Fizioterapeuti se u potpunosti pridržavaju zakona i ostalih pravila u okvirima svog djelokruga, propisanih u zemljama u kojima rade;
- Fizioterapeuti moraju u potpunosti razumjeti zakon i ostale propise koji regulišu fizioterapijsku djelatnost, priznajući da nepoznavanje propisa nije opravdanje za neizvršavanje zadataka i obaveza;
- Fizioterapeuti imaju pravo da odbiju da pruže uslugu, ili na drugi način intervenišu, ukoliko smatraju da propisana usluga nije u najboljem interesu korisnika.

Etički princip 3

Fizioterapeuti prihvataju odgovornost za pružanje usluga na osnovu svog sopstvenog prosuđivanja.

- Fizioterapeuti prihvataju odgovornost za pružanje usluga i postupke donijete i zasnovane na ličnoj procjeni;
- Fizioterapeuti imaju pravo na profesionalnu nezavisnost i autonomiju;
- Fizioterapeuti su kvalifikovani da donesu nezavisnu procjenu o pružanju usluga za koje su edukovani, odnosno za koje posjeduju određena znanja i vještine i za čije se izvršavanje smatraju sposobnim;
- Fizioterapeut, za svaku osobu prihvaćenu na tretman:
 - preduzima odgovarajuće postupke kako bi uspostavio pravilnu funkcionalnu dijagnozu;
 - preduzima odgovarajuće postupke kako bi dobio ostale relevantne podatke o korisniku, a na osnovu čega može da napravi fizioterapijski plan i program;
 - obavještava korisnika i prekida tretman ukoliko su fizioterapijski ciljevi postignuti, pogotovo oni od dugoročnog interesa;
 - obavještava korisnika i upućuje ga kod stručnijeg lica ukoliko dijagnoza nije jasna ili zahtijeva terapijski program koji prevazilazi mogućnosti, ili sposobnosti fizioterapeuta.

- Fizioterapeuti neće učestvovati ni u kakvim aktivnostima prenošenja ovlaštenja, koja zahtijevaju vještinu, znanje ili procjenu fizioterapeuta;
- Fizioterapeut treba da se konsultuje sa ljekarom, ukoliko ljekar predloži program ili nastavak programa koji nije u skladu sa procjenom fizioterapeuta, u smislu:
 - korekcije i razvijanja adekvatnijeg terapijskog plana;
 - sugerisanja angažovanja stručnijeg lica, čija će usluga biti adekvatnija i bolja.

Etički princip 4

Fizioterapeuti pružaju časnu, stručnu i odgovornu profesionalnu uslugu.

- Fizioterapeuti omogućuju korisniku da se upozna sa prirodom svojih usluga, cijenom i vremenskim trajanjem;
- Fizioterapeuti vode odgovarajuću evidenciju o korisnicima usluga, kako bi obezbijedili evaluaciju liječenja i terapijskog tretmana;
- Fizioterapeuti ne otkrivaju informacije o korisniku trećem licu bez prethodnog odobrenja ili znanja korisnika, osim ukoliko zahtijeva zakon;
- Fizioterapeuti učestvuju u evaluaciji primjene različitih praktičnih tehnika, čiji se rezultati ne

smiju otkrivati trećoj strani bez prethodne dozvole korisnika;

- Fizioterapeuti stvaraju odgovarajući sistem podataka, kako bi olakšali svoju profesionalnu praksu, a koji se može dati na uvid drugim saradnicima samo uz obostrani pristanak;
- Etički principi, prihvaćeni u fizioterapijskoj praksi, imaće prednost nad bilo kojom poslovnom politikom ili politikom zapošljavanja, a u slučaju spora, fizioterapeut će potražiti pomoć nacionalnog udruženja fizioterapeuta;
- Fizioterapeuti će pružiti svoje usluge samo tamo gdje daju efekte i gdje vode fizioterapijskim ciljevima;
- Fizioterapeuti koji svjesno dopuštaju zloupotrebu svojih usluga, moraju za to da prihvate i odgovornost.

Etički princip 5

Fizioterapeuti obezbjeđuju usluge u skladu sa politikom i ciljevima definisanim od strane svog nacionalnog udruženja.

- Fizioterapeuti moraju biti upoznati sa prihvaćenim standardima fizioterapeutske djelatnosti i moraju preduzeti sve aktivnosti da ih obezbijede;
- Fizioterapeuti učestvuju u kontinuiranom procesu proširivanja i nadgradnje svog obrazovanja, kako bi obogatili svoja osnovna znanja i stekli nova;

- Fizioterapeuti podržavaju istraživanja koja doprinose unapređenju brige o pacijentu;
- Fizioterapeuti angažovani u istraživanju, moraju se pridržavati odgovarajuće politike i pravila ponašanja u istraživanju, obezbjeđujući:
 - pristanak subjekta;
 - povjerenje subjekta;
 - sigurnost i dobrobit subjekta;
 - odsustvo plagijata;
 - objavu odgovarajuće zahvalnosti.
 Kršenje bilo kog pravila može se prijaviti nadležnim organima vlasti.
- Fizioterapeuti slobodno objavljuju rezultate svojih istraživanja, posebno u stručnim časopisima i prezentacijama na stručnim skupovima;
- Fizioterapeuti u potpunosti poštuju politiku i ciljeve nacionalnog udruženja;
- Fizioterapeuti u ulozi poslodavca:
 - obezbjeđuju da zaposleni imaju odgovarajuće kvalifikacije i da rade na odgovarajućim radnim mjestima;
 - primijenjuju moderne principe menadžmenta i prakse rukovođenja, s posebnim naglaskom na standarde menadžmenta ljudskim resursima i uslugama;
 - obezbjeđuje mogućnost obrazovanja kadrova i podstiče razvoj kvaliteta i efikasnosti.

Etički princip 6

Fizioterapeuti imaju pravo na zakonski propisanu nadoknadu i adekvatnu naplatu svojih usluga.

- Fizioterapeuti su ovlašćeni da pravilno i razumno odrede cijenu svojih usluga;
- Fizioterapeuti treba da obezbijede da privatni i agencijski cjelovnici usluga fizioterapije budu bazirani na realnim mogućnostima društva;
- Fizioterapeuti neće koristiti ništa protivzakonito radi veće zarade i dobiti.

Etički princip 7

Fizioterapeuti pružaju ispravne informacije o fizioterapiji i svojim uslugama, korisnicima, ostalim medicinskim službama i društvu u cjelini.

- Fizioterapeuti učestvuju u javnim obrazovnim programima, iznoseći informacije o svojoj profesiji;
- Fizioterapeuti su obavezni da istinito informišu javnost i druga stručna lica o prirodi svojih usluga, kako bi pojedinci objektivno odlučivali o korišćenju njihovih usluga;
- Fizioterapeuti mogu oglašavati i reklamirati svoje usluge u javnosti, kako bi olakšali izbor potencijalnom korisniku, ali ne smiju davati bilo kakva lažna, nerealna ili senzacionalna obećanja;

- Fizioterapeuti polažu pravo samo na ona zvanja (titule), koja adekvatno opisuju njihov profesionalni status.

Etički princip 8

Fizioterapeuti doprinose planiranju i razvoju fizioterapije u skladu sa zdravstvenim potrebama društva.

- Fizioterapeuti imaju zadatak i obavezu da učestvuju u planiranju usluga koje obezbjeđuju optimum zdravstvene brige i njege u okviru društvene zajednice;
- Fizioterapeuti su obavezni da rade pravedno i požrtvovano obezbjeđujući zdravstvenu zaštitu za sve ljude;

III ZAVRŠNE ODREDBE

Odredbe Kodeksa dužni su da poštuju svi članovi Udruženja. Fizioterapeuti koji uoče njihovo kršenje, imaju obavezu da na to ukažu licu koje krši Kodeks, odnosno Etičkom odboru Udruženja.

Etički Kodeks je podložan promjenama. Na prijedlog Etičkog odbora ili drugog tijela Udruženja, ili bilo kog člana Udruženja, a vodeći računa o načelima i principima WCPT, o tome se izjašnjava Skupština Udruženja.

Predsjednik Etičkog odbora
Udruženja fizioterapeuta Crne Gore

Radoman Borović

U Igalu, 01. Marta 2014.g.